

Vand

– en SMTTE-model over et efterårsforløb med Oksefrøerne

Sammenhæng

Løvspring er en integreret natur- og idrætsinstitution, hvor Oksefrøerne danner grundlaget for én ud af de tre aldersopdelte børnegrupper i børnehaven. Oksefrøerne er 24-26 børn i alderen tre år og er den yngste børnegruppe i Løvspring. Oksefrøerne er en gruppe, hvor der gennem året er kommet nye børn til, der alle har skullet/ skal vænne sig til og lære en ny hverdag i børnehaven at kende og ikke mindst at skulle indgå i et nyt fællesskab. Det er vores ønske og opgave som pædagogisk personale hos Oksefrøerne, at understøtte og sikre børnenes individuelle udvikling med et øget fokus på at skabe et trygt, rart og tillidsfuldt fundament for et stærkt fællesskab, som alle Oksefrøerne føler sig som en del af.

Vi vil gerne gøre forløbet simpelt og forståeligt for aldersgruppen, og har derfor valgt at indkredse det store emne "Vand" til at omhandle "Himmel og hav". Vi vil gennem arbejdet med Vand og læreplanstemaet "kultur, æstetik og fællesskab" tage udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag "Børnefællesskaber", "leg" og "Forældresamarbejde" for at styrke og støtte relationer og venskaber i børnegruppen; herunder med udgangspunkt i "dagtilbudsloven § 8, stk. 2 og 6" samt § 13 i bekendtgørelse om pædagogisk mål og indhold i seks læreplanstemaer.

Forløbet vil vare fra mandag d. 5. september og afsluttes med fernisering fredag d. 18. november 2022

"Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til"

"Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber"

Mål

1. At Oksefrøerne gennem temaets samlinger og aktiviteter får øje for hinanden og alle børn, gamle som nye, får en forståelse af, hvem Oksefrøgruppen er og hvad hinanden hedder.
2. At Oksefrøerne trives, indgår i og alle opnår tilhørsforhold i det sociale fællesskab og udvikler empati og relationer.
3. At Oksefrøerne gennem temaets aktiviteter får en nysgerrighed, viden og erfaring om vand.
4. At Oksefrøerne gennem temaets aktiviteter aktivt observerer og undersøger naturfænomenet "Vand" i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge.
5. At Oksefrøerne gennem temaets kreative kunstneriske og skabende processer får pirret til deres følelser og sanser.
6. At Oksefrøerne oplever små sikre sejre gennem nye indtryk og deres måde at udtrykke sig på.

"Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte skabende virksomhed og æstetik, der både er indtryk og udtryk"

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden"

Tiltag

Hjemmedage

- Vi vil til samling på hjemmedage, skovdage og haldage synge "Vandsangen" af Povl Kjøller, for at børnene gennem fællessang og musik stifter større bekendtskab med begrebet og naturfænomenet vand.
- Vi vil til samling bruge sang og ordkort til, at få øje på hinanden, hvad vi hedder, hvem der er kommet, holder fri mm.

- Vi vil bruge samling til en dialog om himmel og hav, hvad vand er, hvad det kan bruges til, hvor vi møder vand og hvilke erfaringer og viden børnene selv har. Hertil vil vi bruge ordkort med relevante ord.
- Vi vil på hjemmedage gennem en kreativ proces visualisere en blå himmel med skyer, hvorfra der både kommer af regn og sne og dermed skabe et æstetisk udtryk i Engen.
- Vi vil inddrage forældrene ved, at be' dem medbringe foto af deres barn, forældre, søskende og evt kæledyr.
- Vi vil på hjemmedage skabe vores egen lille sø, hvor åkander i søen repræsenterer det enkelte barn og dets familie med ovennævnte fotos.
- Vi vil på hjemmedage male havet m akvarelmaling og hænge dem op i Engen
- Vi vil på hjemmedage have en ordkortaktivitet, hvor vi leger med aktuelle billeder og relevante ord fra temaet.
- Vi vil på hjemmedage spille et vendespil om vand, himmel og hav.
- Vi vil på hjemmedage lave små eksperimenter med vand

Skovdage

- Vi vil på skovdage gå ture ned til søen og kigge, mærke og fornemme vandet og se om der er forandringer i vandet fra sidste tur eks. om det er stille vand, bølger, klart vand, alger mm
- Vi vil se på vegetationen omkring søen, og se på hvad der vokser af planter, hvad de hedder og hvad der sker med dem i takt med årstidens skiften.
- Vi vil på skovdage kigge på himlens mange forskellige udtryk og bruge ordkort og dialog til formidling af vores observationer, viden og læring.
- Vi vil inddrage forældrene ved, at be' dem, lave en lille fisk med deres barn, der skal sættes i søen på vores skovdagen.
- Vi vil på skovdage spille vendespil med billeder bl.a. af vand, himmel, hav, hvor børnene gennem legen opnår en viden om vand.

Haldage

- Vi vil på haldage lege med den store faldskærm og skabe bølger i havet både de stille og de vilde som under en storm.
- Vi vil på haldage ligge i den store springgrav og mærke madrassen bevæge sig som bølger under os.
- Vi vil på haldage spille vendespil med billeder bl.a. af vand, himmel, hav, hvor børnene gennem legen opnår en viden om vand.
- Vi vil på haldage lave afslapning med stille musik, hvor vi hører vandets stille rislen.

"Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn"

Tegn

- At Oksefrøerne efterspørger og sætter navn på hinanden.
- At Oksefrøerne viser glæde og vitalitet i sociale sammenhænge ved lege og temaets aktiviteter.
- At Oksefrøerne leger sammen.
- At Oksefrøerne siger til og fra i sociale sammenhænge og får sat ord på deres følelser.
- At Oksefrøerne er deltagende i aktiviteterne og udviser glæde, begejstring og interesse.
- At Oksefrøerne trives og tager aktivt del i de kreative kunstneriske processer og de både spontane samt rammesatte lege og aktiviteter.
- At Oksefrøerne er nysgerrige, undersøgende, snakker om og spørger ind til vores tema om vand.
- At Oksefrøerne ved hvad der kendetegner vand, hvor vi møder det i vores hverdag og omverden.
- At Oksefrøerne gennem leg, aktiviteter, dialog og til samling sætter ord på og deler deres viden om vand.
- At Oksefrøerne fortæller om forløbet og aktiviteterne hjemme.
- At det pædagogiske personale tager tydelig positiv ledelse, og er bevidste om, at guide og støtte børnene ud fra deres nærmeste udviklingszone ved at gå foran, bagved og ved siden af.

Evaluering

Vi vil til vores første samling i forløbets start mandag d. 5. september indsamle data gennem dialog om børnenes forhåndsviden om vand. Vi vil løbende indsamle data og gøre brug af praksisfortællinger som dokumentation for børnenes deltagelse og udbytte i forløbet. Vi vil ligeledes målrettet bruge dialog med børnene i både små grupper samt i den fælles gruppe, til at dele og få forståelse for børnenes indtryk og udtryk. Vi vil dokumentere forløbet ved hjælp af foto, der lægges på famly og i børnenes mapper. Vi vil i slutningen af forløbet interviewe børnene om deres erhvervede læring og viden om vand samt ikke mindst om deres relationer og fællesskabsfølelse i Oksefrøgruppen.

Vandtemaet blev afsluttet med en fernisering d. 18. november, og viste med al tydelighed en stor begejstring og ejerskab fra Oksefrøerne, der stolte og med store smil viste og fortalte deres forældre om de kreative produkter, fotos, ordkort og venskabstegninger, der er fremstillet undervejs i vand temaet. Begejstringen viste en direkte parallel til den indlevelse og deltagelse, som vi ved temaets start håbede på, og som har vist sig at blive opfyldt og være gældende fra start til slut.

Vores mål var, at *"gøre forløbet simpelt og forståeligt for aldersgruppen, og har derfor valgt at indkredse det store emne "Vand" til at omhandle "Himmel og hav"*. Vi ønskede *"at understøtte og sikre børnenes individuelle udvikling med et øget fokus på at skabe et trygt, rart og tillidsfuldt fundament for et stærkt fællesskab, som alle Oksefrøerne føler sig som en del af"*.

Vores oplevelse er, at vi med ovenstående mål har formået at tage udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone, deres individualitet og formåen, men samtidig med øje for fællesskabet og dét, at være en del af noget større, hvor der skabes i fælles begejstring og trivsel.

Vi startede temaet med en fælles samling for hele gruppen mandag d. 5. september. Her snakkede vi om temaets åbning den foregående fredag og præsenterede dernæst vandtemaet og vores fokus "himmel og hav". Børnene blev spurgt ind til deres viden om himmel og hav;

Himlen: Karla og Frida "vand er oppe i skyerne". Johan "Det er regn" "og der er sol" siger Anna.

Havet: Anna "Der kan være krabber". Johan "Der er bølger" Bille "Man kan drukne" Frida "Der kommer også en søhest"

Efter den første samling valgte vi at holde samling i to grupper. Dette for at få et skærpet øje for hinanden i en mindre sammenhæng og for at give mere plads og ro til dialog. Vi ønskede med de to typer samling at; *"Oksefrøerne gennem temaets samlinger og aktiviteter får øje for hinanden og alle børn, gamle som nye, får en forståelse af, hvem Oksefrøgruppen er og hvad hinanden hedder"*.

Vi oplever at Oksefrøerne har fået en større samhørighed både i de mindre grupper og fælles. De har fået godt styr på, hvem de holder samling med eks., har de kunnet sætte navn på, hvis nogen har manglet til samling. De er blevet bedre til at give plads og være mere lydhøre overfor hinandens fortællinger. Ligeledes kan vi mærke, hvordan oksefrøernes fortællinger og begejstring har smittet af og givet en interesse for selv, at byde ind og deltage. Relationer mærker vi er blevet styrket i gruppen og på tværs af de to samlingsgrupper.

Arbejdet og dialogen i forbindelse med venskabstegningerne viste ikke kun stærke relationer, men også at alle har en relation i gruppen, at oksefrøerne har øje for hinanden, at de vil hinanden og alle har tilhørsforhold i fællesskabet. Samme effekt oplevede vi gennem arbejdet med familieåkanderne, hvor hjemmet blev inddraget ved at medbringe fotos. Oksefrøerne har selv haft kæmpe glæde af, at deres familie har hængt fremme i "Engen", og ofte kigget på dem. Det har skabt mange snakke både barn-voksen, barn-forældre, men også mellem oksefrøerne, der har vist frem og fået en snak om, hvem bor hos mig og dig. De har fået en oplevelse af, at familier er forskellige, at der nogle steder er søskende, nogle familier er der en far og en mor, nogle er der en mor og nogle er der kæledyr. Det har givet mange snakke særligt, når vi har siddet om bordet i de helt små grupper, hvor børnene har spurgt ind til hinanden og snakken også er gået på, hvad dem hjemme i ens hus hedder.

Vores mål var også at; *"Oksefrøerne gennem temaets kreative kunstneriske og skabende processer får pirret til deres følelser og sanser og at de "oplever små sikre sejre gennem nye indtryk og deres måde at udtrykke sig på"*. Ved at arbejde med forskellige materialer og forskellige kreative processer har vi skubbet til og pirret Oksefrøernes sanser. Alle oksefrøer har deltaget i alle aktiviteter og vi har oplevet at en tilbageholdenhed eller en rynken på næsen over

eks. et koldt fedtet materiale, er blevet til et stolt smil og en stor succes over "at jeg kunne godt", der kun er blevet forstærket af at se det færdige resultat hængt op og vist frem.

Hen mod slutningen af temaet holdt vi fællessamling igen, for at finde frem til, om børnenes samlede viden havde flyttet sig ud fra samme spørgsmål, som til første samling om vores viden om himmel og hav;

I kor udbrøder børnene, at "vi har vandtemaaaaaaa". De bliver spurgt, hvad vi har lært om vand, himmel og hav?

Niels "Der er skyer på himlen" - Majse "Vanddråber kommer oppe fra skyerne" - Edith "Også regn" - Therese "og torden" - Peter "og hagl, det er hårdt" - Anna "Regnbuen kommer med solen, når det regner" - Aksel S "Der kan komme sne fra himlen, så kan man lave snebolde og kaste på hinanden" - Hannah "Der kan komme vandpytter på vejen" - Peter "Når det bliver koldt bliver vand til sne, og når det smelter, bliver det til vand igen" - Bille "Der er blå og hvide skyer, men de kan faktisk også være sorte så bliver det torden"

Rosa "Man kan dykke i havet" - Hannah "Man kan flyde i vandet" - Therese "Der er fisk i havet" - Aksel R "Og krokodiller" - Aksel S "Hajer" - Majse "Krabber" - Hugo "Vandmænd bor i havet og der kan komme kæmpe bølger når det blæser og så kommer der sæbe" - Peter "Der kan komme is på vandet, når det sner. Og der kan være store bølger og små bølger, det kan være stille vand" - Willads "Der kan være så store fisk i havet" - Edith "Der kan komme regn på havet"

Slutteligt blev der lavet en film med klip fra temaet, hvor vandsangen var den underliggende musik. Filmen var en kæmpe succes - prikken over i'et, der virkelig skubbede til oksefrøernes fællesskabsfølelse og egen ageren i forløbet. Var vi i tvivl fik vi understreget, at vandsangen er blevet "oksefrøernes sang" - alle skrålede med, særligt på omkvædet og begejstringen over at se sig selv, en særlig aktivitet eller en kammerat var stor og ikke mindst stoltheden, der igen trådte frem, da mor og far fik vist filmen til ferniseringen "Se mor, der er jeg", "Se der leger vi fisker fisker", "og der fanger vi fisk".

Vi tager med os, at det var et godt valg at forsimple temaet og gøre en ekstra indsats for at få det på oksefrøernes niveau. Gentagelse på gentagelse af den samme sang, leg, aktivitet og tur i skoven har været godt for vores aldersgruppe og vi føler vi har fået alle med. Ydermere så vi også, at nogle gange tager en beslutning en drejning, når vi følger børnenes initiativ eks på vores skovdage, der pludselig blev til en fast tur til søen, for at følge byggeriet af bådebroen. En tur, der ikke var planlagt, men gav stor interesse, læring og ejerskab. Derudover kunne det have været interessant at interviewe oksefrøerne individuelt omvendt har det givet noget til den fælles viden og fællesskabet at gøre det fælles.